

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

พ.ศ. 2560 – 2564

1. วิสัยทัศน์และพันธกิจ

วิสัยทัศน์ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 – 2564)

“ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสู่การจัดการตนเอง”

วิสัยทัศน์ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

“ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งเต็มพื้นที่ประเทศไทย”

จากการระดมความเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชนท้องถิ่นต่างมีความเห็นไปในทิศทางร่วมกันว่า ควรจะต้องมีการพัฒนาให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถจัดการตนเองได้ ทั้งนี้ ความเข้มแข็งสามารถจัดการตนเองได้ของชุมชนท้องถิ่นในอนาคต ควรมีพื้นฐานจากคนในชุมชนท้องถิ่นที่แสดงบทบาทเป็นพลเมือง ผู้ตื่นรู้ใส่ใจสังคม มีการรวมตัวกันตามพื้นที่ในประเด็นต่างๆ เป็นองค์กรชุมชนที่มีภาวะผู้นำที่สอดประสานส่งต่อกันในทุกกระดับ องค์กรชุมชนจะเป็นฐานของชุมชนท้องถิ่นและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะเอื้อให้ชุมชนท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดี อันเป็นผลเนื่องมาจากการร่วมกันจัดการให้มีระบบเศรษฐกิจชุมชนและระบบทางสังคมที่เข้มแข็ง และมีความพร้อมทางทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การมีขบวนการองค์กรชุมชนที่เข้มแข็ง เป็นเอกภาพและมีธรรมาภิบาล เป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง ดังนั้น จึงต้องมีกลไก เครือข่ายและการบริหารจัดการขบวนการองค์กรชุมชนที่ดี รวมทั้ง มีการเชื่อมประสาน ถักทอ และผนึกพลังกับภาคีเครือข่ายจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคประชาสังคม ภาคสื่อสารมวลชน ฯลฯ ในอันที่จะหนุนเสริมความเข้มแข็งของขบวนการองค์กรชุมชน รวมทั้งการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและนโยบายเพื่อบรรลุเป้าหมายสู่ชุมชนท้องถิ่นที่เข้มแข็งสามารถจัดการตนเองได้ในอนาคต

ดังนั้น การขับเคลื่อนให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง จึงเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญขององค์กรที่ต้องการให้บรรลุในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจ ยุทธศาสตร์และกรอบเป้าหมายการพัฒนา อันได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

2. พันธกิจ

- 1) สนับสนุนและให้การช่วยเหลือแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การเพิ่มรายได้ การพัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน ทั้งในเมืองและชนบท โดยยึดหลักการพัฒนาแบบองค์รวมหรือบูรณาการ และหลักการพัฒนาที่สมาชิกมีส่วนร่วมเป็นแนวทางสำคัญ ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประชาสังคม
- 2) สนับสนุนและให้การช่วยเหลือทางการเงินแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน
- 3) สนับสนุนและให้การช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน ตลอดจนประสานงานการสนับสนุนและการให้การช่วยเหลือดังกล่าวจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
- 4) ส่งเสริมและสนับสนุนและสร้างความร่วมมือขององค์กรชุมชน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัดและระดับประเทศ

3. ที่มาของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และความเชื่อมโยงของนโยบายสำคัญ

3.1 ที่มาของการพัฒนายุทธศาสตร์

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสถาบันฯ พ.ศ. 2560 – 2564 เป็นการทบทวนจากแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงาน พ.ศ. 2558 – 2560 โดยมีการประเมินสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่จะส่งผลต่อการดำเนินงานและการพัฒนาของขบวนการองค์กรชุมชน ดังนี้

○ บริบทภายนอกที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
- 2) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)
- 3) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs)
- 4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)
- 5) นโยบายรัฐบาล
- 6) ยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พ.ศ.2560 - 2564)

○ บริบทภายในที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- 1) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543
- 2) แผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2558 – 2560
- 3) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่อยู่อาศัย ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2559 – 2568) และ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่อยู่อาศัย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)
- 4) แผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชน 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565)
- 5) แผนสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและทุนชุมชนสู่การจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่นระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565)
- 6) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพชุมชน (พ.ศ. 2558 – 2560)
- 7) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำทิศทางและแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2560 – 2564” (วันที่ 30 มิถุนายน – 1 กรกฎาคม 2560)

3.2 ความเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนโยบายสำคัญ

○ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

- **มาตรา 42** บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชนหรือหมู่คณะอื่น

- **มาตรา 43** บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(1) อนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณี อันดีงามทั้งของท้องถิ่นและของชาติ

(2) จัดการบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(3) เข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน หรือชุมชน หรือถ่วงดุลการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน และได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้นโดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

- (4) จัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน

สิทธิของบุคคลและชุมชนตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงสิทธิที่จะร่วมกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ

- **มาตรา 71** รัฐพึงส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจที่เข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูงขึ้น

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งการบำบัด ฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกระทำดังกล่าว

- **มาตรา 72** รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(2) จัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

(3) จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

(4) จัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้ง การประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น

(5) ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า รวมทั้งพัฒนาและสนับสนุน ให้มีการผลิตและการใช้พลังงานทางเลือกเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานอย่างยั่งยืน

● **มาตรา 75** รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน ทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ

รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาสถิติประโยชน์ส่วนรวม การจัดให้มีสาธารณูปโภค หรือการจัดทำบริการสาธารณะ

รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่างๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน

ในการพัฒนาประเทศ รัฐพึงคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ประกอบกัน

○ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อเร่งกระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาคและเป็นธรรม กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- 1) การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
- 2) การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ
- 3) การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย
- 4) การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทูทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน
- 5) การพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

○ เป้าหมายการพัฒนายั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs)

- เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจนในทุกรูปแบบ ทุกที่
- เป้าหมายที่ 2 ขจัดความหิวโหย บรรลุเป้าความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการที่ดีขึ้น และส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน

- เป้าหมายที่ 3 ทำให้แน่ใจถึงการมีสุขภาวะในการดำรงชีวิต และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนในทุกช่วงอายุ
- เป้าหมายที่ 4 ทำให้แน่ใจถึงการได้รับการศึกษาที่ได้คุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน
- เป้าหมายที่ 5 บรรลุถึงความเท่าเทียมทางเพศ และเสริมสร้างพลังให้แก่สตรีและเด็กหญิงทุกคน
- เป้าหมายที่ 6 ทำให้แน่ใจว่าเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลได้รับการจัดการอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน
- เป้าหมายที่ 7 ทำให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานที่ทันสมัย ยั่งยืน เชื่อถือได้ ตามกำลังซื้อของตน
- เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึงให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ส่งเสริมศักยภาพการมีงานทำและการจ้างงานเต็มที่ และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน
- เป้าหมายที่ 9 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทั่วถึง และสนับสนุนนวัตกรรม
- เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ
- เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 12 ทำให้แน่ใจถึงการมีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 13 ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น
- เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้เป็นไปอย่างยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 15 พืชพันธุ์ บุรณะ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบก จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการแปรสภาพเป็นทะเลทราย ภัยแล้งและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของที่ดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
- เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นปกติสุข ไม่แบ่งแยก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการเข้าถึงความยุติธรรมโดยถ้วนหน้า และสร้างให้เกิดสถาบันอันเป็นที่พึ่งของส่วนรวม มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับในทุกระดับ
- เป้าหมายที่ 17 เสริมสร้างความเข้มแข็งในวิธีการปฏิบัติให้เกิดผล และสร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

○ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)

● ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม แนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

(1) การเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐและมีอาชีพ อาชีพ ขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่

เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้การดูแลนักเรียนที่ครอบครัวครอบครัวยากจนตั้งแต่การสร้างรายได้ของครัวเรือน สนับสนุนค่าเดินทางไปยังสถานศึกษา ให้ทุนการศึกษาต่อระดับสูง

(2) การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง อาทิ บริหารจัดการการให้บริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ผ่านการพัฒนาระบบส่งต่อผู้ป่วยทั้งในระดับจังหวัด ภาค และระดับประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ

(3) เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการที่ดินและทรัพยากรภายในชุมชน อาทิ สนับสนุนการให้ความรู้ในการบริหารจัดการทางการเงินแก่ชุมชนและครัวเรือน การปรับองค์การการเงินของชุมชนให้ทำหน้าที่เป็นสถาบันการเงินในระดับหมู่บ้าน/ตำบลที่ทำหน้าที่ทั้งการให้กู้ยืมและการออม และจัดตั้งโครงข่ายการเงินฐานรากโดยมีธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เป็นแม่ข่าย

○ นโยบายรัฐบาล

● **การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ** จะพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม ระบบการออมและระบบสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการดูแลให้มีระบบการกักกันที่เป็นธรรม และการสงเคราะห์ผู้ยากไร้ตามอัตภาพ พัฒนาศักยภาพ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ จัดสวัสดิการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ สตรี และเด็ก

○ ยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2560 - 2564

● **ยุทธศาสตร์สร้างภูมิคุ้มกันและส่งเสริมโอกาสทางสังคมบนฐานแห่งความพอเพียง** มีแนวทางสำคัญ ประกอบด้วย

- สร้างภูมิคุ้มกัน
- สร้างและส่งเสริมโอกาสทางสังคม
- สร้างและพัฒนากลไกในการสร้างความมั่นคงทางสังคมในระดับพื้นที่

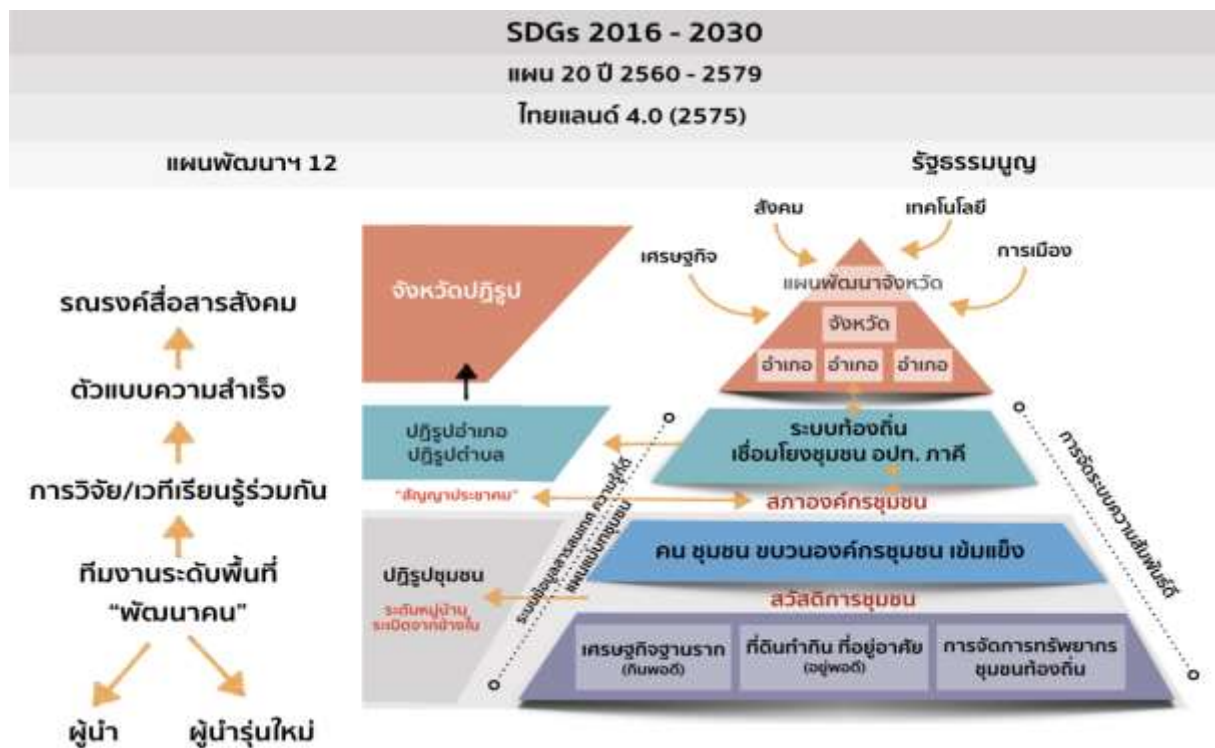
● **ยุทธศาสตร์ผนึกกำลังทางสังคมจากทุกภาคส่วนและเสริมสร้างธรรมาภิบาล** มีแนวทางสำคัญ ประกอบด้วย

- ผนึกกำลังทางสังคมและส่งเสริมขับเคลื่อนจากทุกภาคส่วน
- ส่งเสริมนวัตกรรมทางสังคม
- ปรับบทบาทและยกระดับคุณภาพ มาตรฐานการบริการและบริหารจัดการของ พม.

4. ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน พ.ศ. 2560 - 2564

การกำหนดทิศทางและแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงาน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2560 - 2564 เป็นการทบทวนจากยุทธศาสตร์การดำเนินงาน พ.ศ. 2558 - 2560 โดยมีการประเมินสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่จะส่งผลต่อการดำเนินงานและการพัฒนาของขบวนการชุมชน ยุทธศาสตร์และกรอบเป้าหมายการพัฒนาในระดับนโยบาย ดังนี้

1) ทบทวนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกได้ศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเด็นงานพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของขบวนการชุมชน ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กรได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การจัดทำทิศทางและแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงาน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ.2560-2564 ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน - 1 กรกฎาคม 2560

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงาน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2560 - 2564 ซึ่งได้มีการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์หลักและประเด็นยุทธศาสตร์จากการดำเนินงานที่ผ่านมาและทิศทางข้างหน้าระยะต่อไป โดยใช้หลัก 3 M ในการวิเคราะห์ คือ

- (1) ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ที่ต้องเปลี่ยนแปลง (major change)
- (2) ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ที่มีต้องปรับเปลี่ยนเล็กน้อย (minor change)
- (3) ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ที่ได้อยู่แล้วไม่ต้องปรับให้คงรักษาไว้ (maintain)

ดังนั้น จากการศึกษาวิเคราะห์และรับฟังความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ยุทธศาสตร์หลักยังคงไว้ เช่นเดิม คือ “องค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก พื้นที่เป็นตัวตั้ง” เนื่องจากมีความสอดคล้องกับแนวทางและทิศทางการพัฒนาทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ แต่มีการปรับเปลี่ยนในส่วนของประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัดและเป้าหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจขององค์กรและยุทธศาสตร์และกรอบเป้าหมายการพัฒนาในระดับนโยบาย เพื่อการดำเนินการขององค์กรและพัฒนาขบวนองค์กรชุมชนในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2564 ดังนี้

ยุทธศาสตร์

องค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก พื้นที่เป็นตัวตั้ง

ประเด็นยุทธศาสตร์

การดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ

- 1) การพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นมีระบบที่พัฒนาไปสู่การจัดการตนเอง
- 2) การจัดระบบความสัมพันธ์ของชุมชนท้องถิ่นและภาคีที่เกี่ยวข้องสู่ความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและนโยบาย
- 3) การพัฒนาศักยภาพคนในขบวนองค์กรชุมชนและองค์กรชุมชน
- 4) การพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

การพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นมีระบบที่พัฒนาไปสู่การจัดการตนเอง

สนับสนุนให้ขบวนองค์กรชุมชนสามารถขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาตามแนวทางการพัฒนาและฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นสู่การจัดการตนเอง โดยมีขบวนองค์กรชุมชน สภาองค์กรชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่ มีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่ครอบคลุมการพัฒนาของชุมชนท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนตัวชี้วัดการพัฒนาตนเองของชุมชนสู่ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองและเกิดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นในทุกระดับ

เป้าประสงค์

- ขบวนชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถจัดการตนเองบนพื้นฐานทุนชุมชนท้องถิ่นได้อย่างสมดุล
- ชุมชนผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบทมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย สามารถพึ่งตนเองได้

เป้าหมาย

- 1) แผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นเชื่อมโยงสู่แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน/ภาคีพัฒนาในพื้นที่ 3,000 ตำบล
- 2) ขยายผลและสร้างโอกาสให้ชุมชนและผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย มีที่อยู่อาศัยของตนเองและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม 176,714 ครัวเรือน

กลยุทธ์

- 1) การพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นพื้นที่ต้นแบบ
- 2) การพัฒนาความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก
- 3) การจัดการพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม
- 4) การสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
- 5) การพัฒนาความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินในเมืองและชนบท

1) การพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นพื้นที่ต้นแบบ

ส่งเสริมการวิเคราะห์และประเมินศักยภาพของพื้นที่ปฏิบัติการจากการขับเคลื่อนงานพัฒนาในช่วงที่ผ่านมา เพื่อยกระดับการพัฒนาเป็นพื้นที่ต้นแบบชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง เพิ่มการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบนความหลากหลาย ซึ่งอาจเป็นการพัฒนาในเชิงประเด็นงานต่าง ๆ เช่น การพัฒนาที่อยู่อาศัย การจัดการที่ดินทำกิน การจัดสวัสดิการชุมชน การจัดการภัยพิบัติ หรือการพัฒนาเชิงภูมินิเวศน์ สู่พื้นที่ต้นแบบชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองในหลากหลายด้าน และใช้พื้นที่ต้นแบบเป็นพื้นที่ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติการ และร่วมรับประโยชน์ระหว่างชุมชน เพื่อขยายผลสู่พื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

2) การพัฒนาความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก

สนับสนุนการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและทุนชุมชนฐานรากบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ปัญหาและศักยภาพของระบบเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น กลุ่มเครือข่ายทางเศรษฐกิจและสร้างกลไกการเชื่อมโยงในการพัฒนาอย่างครบวงจร ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป การบริการ และการตลาด พร้อมทั้งสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างคุณค่าจากสินค้าและบริการ โดยประสานความร่วมมือกับภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาคีพัฒนา เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ให้แก่คนในชุมชน ตลอดจนยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชนอยู่ดีมีสุข สามารถพึ่งพาตนเองสู่การพัฒนาและยกระดับเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมหรือเป็นธุรกิจของชุมชน

3) การจัดการพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม

พัฒนากลไกและระบบการจัดการร่วมของชุมชนท้องถิ่นอย่างบูรณาการ โดยระดมพลังในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมอย่างเป็นกระบวนการ ตั้งแต่การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน จัดทำแผนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของชุมชน โดยมีขบวนการองค์กรชุมชนและสภาองค์กรชุมชนเป็นเวทีกลางในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

4) การสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

สนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นระยะ 3-5 ปี โดยครอบคลุมทุกมิติทั้งด้านการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้คนในชุมชนเกิดความตื่นตัว ตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เพื่อมุ่งสู่การจัดการตนเองอย่างแท้จริง มีเป้าหมายการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานพัฒนาที่จะทำให้ชุมชนท้องถิ่นมีความมั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยยังคงรักษาเอกลักษณ์และปรับใช้ภูมิปัญญาของชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมในการจัดการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการฟื้นฟูและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นสู่ความสมดุลและยั่งยืน พร้อมทั้งผลักดันและยกระดับแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นเชื่อมโยงสู่แผนของหน่วยงานระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

5) การพัฒนาความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินในเมืองและชนบท

พัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยอย่างบูรณาการ เป็นการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบครอบคลุมชุมชนทั้งเมืองและชนบท มีการสำรวจข้อมูลความเดือดร้อน และใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนแก้ปัญหาเชิงรุก จัดทำแผน แนวทาง และรูปแบบการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลาย ตามสภาพปัญหาของชุมชน และแผนการพัฒนาของท้องถิ่น โดยมีรูปแบบการพัฒนาทางกายภาพที่หลากหลายตามความเป็นไปได้ในเรื่องที่ดิน การจัดการของชุมชนและการยอมรับร่วมกันในท้องถิ่นครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ ที่ดิน และการพัฒนา ด้านอื่น ๆ ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การออมทรัพย์ การบริหารจัดการองค์กร การบริหารจัดการงานก่อสร้าง การจัดการที่ดิน เป็นต้น เป็นกระบวนการทำงานและการจัดการร่วมระหว่างชุมชนและท้องถิ่น โดยมีกลไกการทำงานร่วมกัน ประกอบด้วย ชุมชน หน่วยงานในท้องถิ่น และหน่วยงานระดับจังหวัด พร้อมทั้งเชื่อมโยงการพัฒนาที่อยู่อาศัยและแก้ปัญหาชุมชนให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาในหน่วยงานท้องถิ่น และแผนยุทธศาสตร์จังหวัด เพื่อสร้างความมั่นคงและพัฒนาเป็นชุมชนน่าอยู่ มีสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

การจัดการระบบความสัมพันธ์ของชุมชนท้องถิ่นและภาคีที่เกี่ยวข้องสู่ความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและนโยบาย

เป็นการปรับกระบวนการและความสัมพันธ์การทำงานร่วมระหว่างขบวนองค์กรชุมชนและภาคีให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งและขบวนองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก โดยมีพื้นที่รูปธรรมเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการขับเคลื่อนงานระหว่างองค์กรชุมชน ภาคประชาสังคมและหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่และผลักดันสู่ระดับนโยบายสาธารณะ มีกลไกความร่วมมือของขบวนองค์กรชุมชนและภาคีที่เอื้อต่อการพัฒนา โดยองค์กรชุมชนเป็นแกนหลักภายใต้วิถึวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น

เป้าประสงค์

- ภาคีความร่วมมือสนับสนุนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง

เป้าหมาย

- ยกระดับความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานภาครัฐและภาคีพัฒนาสู่เครือข่ายความร่วมมือชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองอย่างเป็นรูปธรรมใน 77 จังหวัด

กลยุทธ์

- 1) การพัฒนาภาคีความร่วมมือ
- 2) การสร้างพื้นที่รูปธรรมความร่วมมือ
- 3) การเชื่อมโยงแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นสู่ยุทธศาสตร์จังหวัด

1) การพัฒนาภาคีความร่วมมือ

เป็นการจัดความสัมพันธ์การทำงานร่วมระหว่างขบวนการองค์กรชุมชน พอช. และภาคีพัฒนาในการหนุนเสริมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและการผลักดันเชิงนโยบายสาธารณะ ทั้งระดับพื้นที่ และระดับชาติที่มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระบบนิเวศน์ชุมชนท้องถิ่น โดยการประสานสร้างเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาในมิติต่าง ๆ สร้างความเข้าใจร่วมระหว่างตัวแทนภาครัฐ (ระดับตำบล อำเภอ) ภาคี ภาคธุรกิจ กิจการเพื่อสังคม ภาคประชาสังคม กับตัวแทนชุมชน แกนนำ พัฒนาสู่สายสัมพันธ์ที่สามารถร่วมเรียนรู้ แบ่งปันข้อมูล เปิดโอกาสสู่การขับเคลื่อนงาน หรือการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างผ่านเครือข่าย และขบวนการในรูปแบบต่างๆ เช่น สมัชชาจังหวัด สมัชชาขบวนการองค์กรชุมชนระดับชาติ สภาปฏิรูปแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีการกำหนดบทบาท และแผนการทำงานร่วมที่ชัดเจนทั้งในระดับพื้นที่ปฏิบัติการและระดับนโยบาย

2) การสร้างพื้นที่รูปธรรมความร่วมมือ

เป็นการปฏิบัติการร่วมในพื้นที่ระหว่างขบวนการองค์กรชุมชน พอช. และภาคีพัฒนา โดยมีการกำหนดรูปแบบและกติกาการทำงานร่วมกันในพื้นที่ พร้อมทั้งมีการแสดง “เจตนารมณ์ชุมชน” ผ่านสภาองค์กรชุมชน/ขบวนการองค์กรชุมชน รวมถึงการพัฒนาภาคีและระบบการจัดการร่วมในการขับเคลื่อนและถอดบทเรียนพื้นที่รูปธรรม ซึ่งเป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้และการบูรณาการทำงานร่วมกันในระดับพื้นที่ และระดับชาติ โดยมีเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน

3) การเชื่อมโยงแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นสู่ยุทธศาสตร์จังหวัด

เป็นการผลักดันให้เกิดการเชื่อมโยงและบูรณาการแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของภาคประชาชนกับแผนพัฒนาของหน่วยงานระดับท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัด โดยได้รับการสนับสนุนหรือเชื่อมโยงบรรจุเป็นแผนพัฒนาของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และหน่วยงานท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

การพัฒนาศักยภาพคนในขบวนการองค์กรชุมชนและองค์กรชุมชน

เป็นการวางรากฐานการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง โดยการพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถของคนทำงานในขบวนการองค์กรชุมชนและผู้นำชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถของขบวนการองค์กรชุมชน ซึ่งเป็นกลไกและแกนสำคัญในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถ มี

คุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมาภิบาล และเท่าทันการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับองค์กรและชุมชนท้องถิ่น

เป้าประสงค์

- ผู้นำชุมชนมีศักยภาพและสัมพันธภาพที่ดี เป็นพลเมืองตื่นรู้ใส่ใจสังคมสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นประเทศไทยยุคใหม่ตามแนวทางชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง
- องค์กรชุมชนสามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าหมาย

- 1) ผู้นำชุมชนมีความรู้ความสามารถเท่าทันการเปลี่ยนแปลงและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น 15,000 คน
- 2) องค์กรชุมชนมีคุณภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม 6,260 ตำบล (ร้อยละ 80 ของพื้นที่ อปท.)

กลยุทธ์

- 1) การพัฒนาคนในชุมชนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
- 2) การสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน
- 3) การยกระดับคุณภาพขององค์กรชุมชนและขบวนการองค์กรชุมชน

1) การพัฒนาคนในชุมชนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

เสริมสร้างความเข้าใจในการปรับตัว ความสามารถ ทักษะในการคิดวิเคราะห์ เทคนิคและรูปแบบการพัฒนาที่ทันสมัย การบริหารจัดการที่สอดคล้องกับลักษณะงาน รวมถึงทักษะในการเชื่อมโยงและบูรณาการการทำงานร่วมระหว่างขบวนการองค์กรชุมชนและการทำงานร่วมกับภาคีพัฒนาในพื้นที่ พร้อมทั้งสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องท่ามกลางการปฏิบัติการจริง และเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม ซึ่งเป็นการเสริมสร้างคนให้เป็นคนทิ้งอภังการทางจิตวิญญาณสู่ความเป็น “พลเมืองตื่นรู้ ใส่ใจสังคม” ในระบอบประชาธิปไตย รวมถึงการสร้างและพัฒนาคนรุ่นใหม่ เพื่อสืบทอดเจตนารมณ์งานพัฒนาชุมชนท้องถิ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมภายนอกในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง

2) การสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน

เป็นการยกระดับศักยภาพแกนนำในขบวนการองค์กรชุมชนสู่การเป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ ทั้งผู้นำปัจจุบันและผู้นำรุ่นใหม่ โดยค้นหาและสร้างระบบการพัฒนาผู้นำที่มีจิตอาสาและมีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อเข้าสู่กระบวนการพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเชื่อมโยงภาคีพัฒนาที่มีการทำงานฐานผู้นำชุมชนร่วมกันพัฒนาหลักสูตร/เนื้อหาในการพัฒนาผู้นำอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นสาระสำคัญในการวิเคราะห์บริบทการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อให้ผู้นำมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์และการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ รวมถึงการนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

3) การยกระดับคุณภาพขององค์กรชุมชนและขบวนการองค์กรชุมชน

เป็นการสนับสนุนองค์กรชุมชนและขบวนการองค์กรชุมชนทุกระดับให้เป็นองค์กรธรรมาภิบาล เปิดเผย โปร่งใส เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนงานในลักษณะต่างๆ เช่น คณะอนุกรรมการภาค คณะทำงานเชิง ประเด็น กองเลขานุการจังหวัด/งานประเด็น เป็นต้น ส่งเสริมการสอบทานคุณภาพขององค์กรชุมชน เพื่อกำหนดทิศทาง/แผนงานในการพัฒนากลไกและขบวนการองค์กรชุมชนร่วมกัน พัฒนาและเสริมสร้างกลไกการ ตรวจสอบถ่วงดุลทุกระดับในชุมชนท้องถิ่นบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมทั้งในระดับชุมชน ตำบล จังหวัด และ ประเทศ เป็นการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีที่รับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพอย่างแท้จริง อันเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างธรรมาภิบาลในชุมชนท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4

การพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กร

ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้มีความทันสมัยและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น

เป้าประสงค์

- ระบบบริหารจัดการขององค์กรมีความพร้อมสามารถรองรับและสนับสนุนงานขององค์กรและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ปฏิบัติงานอย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

- 1) เพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลและพัฒนาองค์กร ร้อยละ 80
- 2) บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 80

กลยุทธ์

- 1) การยกระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศสู่องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและการสื่อสารเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง
- 2) การบริหารจัดการองค์กรสู่ธรรมาภิบาล
- 3) การบริหารการเงินและสินเชื่ที่มีประสิทธิภาพ
- 4) การบริหารและพัฒนาศักยภาพบุคลากร

1) การยกระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศสู่องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและการสื่อสารเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง เป็นการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูล สร้างคลังปัญญาชุมชน และพัฒนานักจัดการความรู้และสื่อสารชุมชนที่สามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ถอดบทเรียน จัดการระบบ และสื่อสารเผยแพร่องค์ความรู้ของชุมชนสู่สาธารณะ พร้อมทั้งขยายผลงานพัฒนาที่ครอบคลุมกว้างขวางขึ้น ชุมชนท้องถิ่นและภาคีพัฒนาสามารถเข้าถึงและเลือกใช้ความรู้และเทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม

1.1) ส่งเสริมให้มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เป็นการพัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน สภาองค์กรชุมชน และประเด็นงานพัฒนาต่าง ๆ เช่น ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน สวัสดิการชุมชน เป็นต้น เป็นระบบฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีความทันสมัย เป็นปัจจุบันและพร้อมใช้งาน พร้อมทั้งสนับสนุนให้ขบวนองค์กรชุมชนมีความรู้และทักษะในการใช้ประโยชน์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อดำเนินงาน และติดตามผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ตลอดจนประสานเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลกับภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

1.2) สร้างองค์ความรู้ที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้มีการจัดทำชุดองค์ความรู้ที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น จัดการความรู้จากการปฏิบัติ ถอดบทเรียนกรณีพื้นที่รูปธรรมที่ประสบความสำเร็จเพื่อขยายผล ประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา นักวิชาการในการค้นหาองค์ความรู้ชุมชนผ่านการศึกษาวิจัย เพื่อยกระดับสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของชุมชนท้องถิ่นแต่ละพื้นที่

1.3) เพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง พัฒนานักสื่อสารชุมชนและเพิ่มช่องทาง รูปแบบการสื่อสารที่หลากหลายกว้างขึ้น เพื่อให้งานพัฒนาชุมชนที่ชุมชนเป็นแกนหลักเป็นที่รับรู้ของสาธารณะ ทุกภาคส่วนให้การสนับสนุนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

2) การบริหารจัดการองค์กรสู่ธรรมาภิบาล มุ่งเน้นการวางรากฐานการพัฒนาให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนในระยะยาว ทั้งในส่วนขององค์กร พอช. และองค์กรชุมชนในทุกระดับ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาองค์กรและชุมชนให้เกิดความน่าเชื่อถือและยอมรับการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยการปรับปรุง/พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการและการสนับสนุนการพัฒนาขบวนองค์กรชุมชนให้มีความคล่องตัว รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐาน ทบทวนและลดความซ้ำซ้อนของขั้นตอนการทำงาน วางระบบการกระจายอำนาจ การติดตามตรวจสอบและการบริหารจัดการความเสี่ยง ตลอดจนเพิ่มขีดสมรรถนะของส่วนงานในการพัฒนารูปแบบการบริหารและกระบวนการทำงานให้มีคุณภาพ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาใช้สนับสนุนการทำงานด้วยความคล่องตัว โปร่งใส และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

3) การบริหารการเงินและสินเชื่ที่มีประสิทธิภาพ เป็นการพัฒนากระบวนการบริหารเงินทุนขององค์กรให้มีความยั่งยืนและบริหารสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดผลตอบแทนที่เหมาะสม โดยกำหนดมาตรการในการเสริมสร้างและสนับสนุนองค์กรผู้ใช้สินเชื่อให้มีระบบการบริหารที่ดี รวมถึงพัฒนาระบบความรู้เครื่องมือการบริหารสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการทำงานพื้นที่ ปรับปรุงและพัฒนามาตรการทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหนี้ผิดนัด พร้อมทั้งส่งเสริมบทบาทของขบวนองค์กรชุมชนในการพัฒนาคุณภาพองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ

4) การบริหารและพัฒนาศักยภาพบุคลากร เป็นการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะการทำงานที่หลากหลาย สร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาวัฒนธรรมองค์กร และเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะการทำงานที่หลากหลาย ทำงานเป็นทีม มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาระบบเพื่อบรรลุเป้าหมายชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ 2560 - 2564

วิสัยทัศน์ระยะ 20 ปี (พ.ศ 2560 – 2579)

“ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งเต็มพื้นที่ประเทศไทย”

วิสัยทัศน์ระยะ 5 ปี (พ.ศ 2560 – 2564)

“ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสู่การจัดการตนเอง”

ยุทธศาสตร์ : องค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก พื้นที่เป็นตัวตั้ง

<p>ประเด็นยุทธศาสตร์</p>	<p>① การพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นมีระบบที่พัฒนาไปสู่ การจัดการตนเอง</p>	<p>② การจัดระบบความสัมพันธ์ของชุมชน ท้องถิ่นและภาคีที่เกี่ยวข้องสู่ความ เจริญแปลงโครงสร้างและนโยบาย</p>	<p>③ การพัฒนาศักยภาพคน ในชุมชนองค์กรชุมชนและองค์กรชุมชน</p>	<p>④ การพัฒนาระบบบริหารจัดการ องค์กร</p>
<p>เป้าประสงค์</p>	<p>ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถจัดการตนเอง บนพื้นฐานทุนชุมชนท้องถิ่นได้อย่างสมดุล ชุมชนผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบทมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้นและมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยสามารถ พึ่งตนเองได้</p>	<p>ภาคีความร่วมมือสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นจัดการตนเอง</p>	<p>ผู้นำชุมชนมีศักยภาพและสัมพันธภาพที่ดี เป็นพลเมืองตื่นรู้ ใส่ใจสังคมสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนผ่านสู่การเป็น ประเทศไทยยุคใหม่ตามแนวทางชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง องค์กรชุมชนสามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างมี ประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล</p>	<p>ระบบบริหารจัดการขององค์กรมีความพร้อม สามารถรองรับและสนับสนุนงานขององค์กรและ ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรมีความรู้ ความสามารถปฏิบัติงานอย่าง มีความสุขและมีประสิทธิภาพ</p>
<p>เป้าหมาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> แผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นเชื่อมโยงสู่แผนยุทธศาสตร์ ของหน่วยงานและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน/ ภาคีพัฒนาในพื้นที่ 3,000 ตำบล ขยายผลและสร้างโอกาสให้ชุมชนและผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย มีที่อยู่อาศัย ของตนเองและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม 176,714 ครัวเรือน 	<p>ยกระดับความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงาน ภาครัฐและภาคีพัฒนาสู่เครือข่ายความร่วมมือ ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองอย่างเป็นรูปธรรมใน 77 จังหวัด</p>	<ul style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชนมีความรู้ความสามารถเท่าทันการเปลี่ยนแปลง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น 15,000 คน องค์กรชุมชนมีคุณภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม 6,260 ตำบล (ร้อยละ 80 ของพื้นที่ อปท.) 	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลและพัฒนา องค์กรร้อยละ 80 บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 80
<p>กลยุทธ์</p>	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นพื้นที่ต้นแบบ การพัฒนาความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก การจัดการพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม การสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น การพัฒนาความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน ในเมืองและชนบท 	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาภาคีความร่วมมือ การสร้างพื้นที่รูปธรรมความร่วมมือ การเชื่อมโยงแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นสู่ ยุทธศาสตร์จังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาคนในชุมชนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการ เปลี่ยนแปลง การสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน การยกระดับคุณภาพขององค์กรชุมชนและชุมชนองค์กร ชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> การยกระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศสู่องค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและการสื่อสารเพื่อ สร้างการเปลี่ยนแปลง การบริหารจัดการองค์กรสู่ธรรมาภิบาล การบริหารการเงินและสินเชื่อที่มีประสิทธิภาพ การบริหารและพัฒนาศักยภาพบุคลากร

5. การแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ

การแปลงยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสถาบันฯ ไปสู่การปฏิบัติ โดยเน้นการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง และขบวนการองค์กรชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานประเด็นต่าง ๆ ในพื้นที่ และสภาองค์กรชุมชนเป็นเวทีกลางสร้างการมีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงทุกภาคส่วน โดยยึดหลักการพัฒนาแบบองค์รวมหรือบูรณาการร่วมกัน เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นสู่การจัดการตนเอง ดังนั้นจึงต้องมีการออกแบบการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกิดการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1) **พัฒนาบุคลากรทั้งในส่วนของผู้ปฏิบัติงาน พอช. และคนในขบวนการองค์กรชุมชน** ให้มีความรู้ความสามารถ เท่าทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และสามารถประสาน เชื่อมโยงการทำงานกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีการทำงานของบุคคล ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคีพัฒนา โดยกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จากบทเรียนการทำงานที่ผ่านมาสู่การปรับวิธีคิด และวิธีการทำงานใหม่ในการปฏิบัติ รวมถึงการพัฒนาองค์ความรู้และกลไกในการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

2) **ทบทวน ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ โครงสร้างองค์กรและกลไกต่างๆ** เพื่อสนับสนุนกระบวนการแปลงแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทบทวนกลไกและบทบาทหน้าที่ของคณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับโครงสร้างการทำงานและสนับสนุนการพัฒนาขบวนการองค์กรชุมชน ศึกษาและประเมินผลการปรับโครงสร้างการทำงาน พร้อมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การดำเนินงานและทิศทางการพัฒนา

3) **เชื่อมโยงสู่แผนปฏิบัติการระดับองค์กรและส่วนงาน** โดยมีแผนงาน/โครงการ ตัวชี้วัดและเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ จัดลำดับความสำคัญของภารกิจและกิจกรรมที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินงาน รวมถึงการทบทวนแผนงาน/โครงการที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือหมดความจำเป็นในดำเนินงาน ซึ่งอาจมีการปรับลดหรือยุติโครงการหรือปรับกระบวนการทำงานใหม่ เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

4) **สนับสนุนกระบวนการแปลงแผนสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่** เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นระยะปานกลาง 3 – 5 ปี โดยมีสภาองค์กรชุมชน/เครือข่ายองค์กรชุมชนเป็นกลไกกลางในการเชื่อมโยง มีการวิเคราะห์ศักยภาพและปัญหาของชุมชนร่วมกันจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ กำหนดเป็นแผนการดำเนินงานที่นำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งอาจเป็นแผนงานในประเด็นต่าง ๆ เช่น การแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การจัดการภัยพิบัติ การพัฒนาองค์กรชุมชน เป็นต้น โดยสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน และสามารถเชื่อมโยงสู่แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานทั้งในระดับท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด และภาค

5) **พัฒนาระบบและกลไกการติดตามประเมินผล** วางระบบการติดตามประเมินผลและการกำกับดูแลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน สร้างเกณฑ์การวัดผลและระบบการประเมินผลขององค์กรที่เน้นผลลัพธ์ของงาน โดยสนับสนุนให้ทุกระดับในองค์กรและขบวนการองค์กรชุมชนดำเนินการติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการ และมี การนำข้อมูลจากการติดตามประเมินผลมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงระบบ กลไก และแผนงาน/โครงการประจำปีอย่างต่อเนื่อง

6) **ส่งเสริมการพัฒนาระบบฐานข้อมูล องค์ความรู้และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ในระดับต่างๆ** เพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและการบริหารจัดการ โดยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศในการเชื่อมโยงข้อมูลทุกระบบทั้งในมิติของงานพัฒนาและงานบริหารองค์กร ให้มีข้อมูลทันสมัย ถูกต้องและขบวนการองค์กรชุมชนสามารถเข้าถึงระบบข้อมูลในการ

ใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้อง และสถาบันการศึกษาในการสนับสนุนด้านวิชาการ การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการวางแผน และใช้ประโยชน์ในการติดตามประเมินผลความก้าวหน้างานพัฒนา รวมถึงการพัฒนากิจการความรู้ชุมชนและสื่อสารชุมชนสู่สาธารณะผ่านช่องทางและกลไกที่กว้างขวางและหลากหลาย

ตาราง แสดงแผนงาน/โครงการสำคัญและเป้าหมาย พ.ศ. 2560 – 2564 ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์

แผนงาน/โครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วย นับ	เป้าหมายเชิงปริมาณ						เป้าหมายเชิงคุณภาพ
			2560	2561	2562	2563	2564	รวม	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นมีระบบที่พัฒนาไปสู่การจัดการตนเอง									
การสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและเชื่อมโยงสู่แผนยุทธศาสตร์จังหวัด	- ตำบลที่มีแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น - แผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของภาคประชาชนระดับจังหวัดเชื่อมโยงสู่แผนยุทธศาสตร์จังหวัด	ตำบล จังหวัด	1,000 37	500 22	500 44	500 66	500 77	3,000 77	<ul style="list-style-type: none"> • ขบวนการองค์กรชุมชนมีชุดข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ตนเองและจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นระยะสั้นและปานกลาง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในตำบล ท้องที่ ท้องถิ่นและหน่วยงานภาคีพัฒนาทุกภาคส่วน • แผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นได้รับการเชื่อมโยงหรือสนับสนุนจากหน่วยงานและภาคีพัฒนา โดยสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน <ul style="list-style-type: none"> - ปี 2560 แผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นระดับตำบลและจังหวัด เป็นแผนระยะสั้น 1 ปี - ปี 2561 – 2564 เน้นการยกระดับคุณภาพของแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นเป็นแผนระยะปานกลาง 3 – 5 ปี ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงกับแผนของหน่วยงานและการสนับสนุนงบประมาณอุดหนุนจากรัฐ/หน่วยงาน/ภาคีพัฒนา
การพัฒนาเศรษฐกิจและทุนชุมชนฐานรากบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียง	พื้นที่รูปธรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและทุนชุมชน	ตำบล	500	500	500	500	500	2,500	<ul style="list-style-type: none"> • ชุมชนมีฐานทุนที่เข้มแข็งเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสมาชิกและชุมชนท้องถิ่นให้สามารถพึ่งตนเองได้ นำไปสู่การแก้ปัญหา สร้างอาชีพและรายได้ให้กับคนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
การสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบท • การพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง	ครัวเรือนผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบทมีความมั่นคงในการอยู่อาศัย	ครัวเรือน	8,506	2,498	-	-	-	11,004	<ul style="list-style-type: none"> • การพัฒนาที่อยู่อาศัยนำไปสู่การวางแผนและพัฒนาเป็นชุมชน/เมืองน่าอยู่ควบคู่กับการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างเป็นระบบ

แผนงาน/โครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วย นับ	เป้าหมายเชิงปริมาณ						เป้าหมายเชิงคุณภาพ
			2560	2561	2562	2563	2564	รวม	
<ul style="list-style-type: none"> ● การแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด “บ้านมั่นคง” ● บ้านพอเพียงชนบท ● การพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้าน 	จำนวนศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตคนไร้บ้าน	ครัวเรือน	5,000	6,710	20,000	20,000	30,000	81,710	<ul style="list-style-type: none"> ● ท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินอย่างเป็นระบบ
		ครัวเรือน	9,000	15,000	20,000	20,000	20,000	84,000	
		ศูนย์	1	2	-	-	-	3	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การจัดระบบความสัมพันธ์ของชุมชนท้องถิ่นและภาคที่เกี่ยวข้องสู่ความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและนโยบาย									
การประสานความร่วมมือและบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีพัฒนา	พื้นที่ปฏิบัติการที่มีเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม	จังหวัด	37	22	44	66	77	77	<ul style="list-style-type: none"> ● ภาศึความร่วมมือให้การสนับสนุนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เช่น เชื่อมโยงแผนงานและอุดหนุนงบประมาณ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องได้รับการแก้ไข การยอมรับให้องค์กรชุมชนมีบทบาทร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ● ยกระดับพื้นที่ปฏิบัติการร่วมเป็นศูนย์เรียนรู้พื้นที่ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง เพื่อเป็นพื้นที่ต้นแบบในการขยายผลและสร้างการเรียนรู้ระหว่างชุมชน หน่วยงาน และภาคีพัฒนา
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาศักยภาพคนในขบวนองค์กรชุมชนและองค์กรชุมชน									
การพัฒนาศักยภาพแกนนำเพื่อการเปลี่ยนแปลง	ผู้นำเข้าสู่กระบวนการพัฒนาและได้รับการพัฒนาศักยภาพ	คน	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	<ul style="list-style-type: none"> ● คนในชุมชนท้องถิ่นมีโอกาสรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเท่าทันการเปลี่ยนแปลง อันเนื่องมาจากสถานการณ์ภายนอก มีความรู้ความสามารถและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
การสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนาคุณภาพสภาองค์กรชุมชนตำบล	- สภาองค์กรชุมชนที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้ง	ตำบล	736	750	730	-	-	2,216	<ul style="list-style-type: none"> ● สภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นเวทีกลางเชื่อมโยงกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ในพื้นที่ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาสู่การจัดการตนเอง ● ผู้นำสภาองค์กรชุมชนเกิดความรู้ ความเข้าใจและเชื่อมั่นในเจตนารมณ์ อุดมการณ์ตาม พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ในการดำเนินงานตามบทบาทภารกิจได้บรรลุผล
	- สภาองค์กรชุมชนตำบลที่ได้รับการทบทวนและพัฒนาศักยภาพ	ร้อยละ	40	50	60	70	80	80	

แผนงาน/โครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วย นับ	เป้าหมายเชิงปริมาณ						เป้าหมายเชิงคุณภาพ
			2560	2561	2562	2563	2564	รวม	
การสนับสนุนการจัด สวัสดิการชุมชน	การพัฒนาคุณภาพ กองทุนสวัสดิการชุมชน	ตำบล	500	500	1,000	1,000	1,000	4,000	<ul style="list-style-type: none"> • ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการพื้นฐาน และมีกองทุนสวัสดิการของชุมชนท้องถิ่นที่สามารถดูแลคนในชุมชนทุกช่วงวัยตั้งแต่เกิดจนตาย ทำให้สมาชิกในชุมชนท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถเชื่อมโยงกับระบบสวัสดิการสังคม • กองทุนสวัสดิการชุมชนมีเงินกองทุนเพิ่มขึ้นและมีรูปแบบการจัดสวัสดิการที่หลากหลายในการดูแลคุณภาพชีวิตของสมาชิกและผู้ด้อยโอกาสในชุมชน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : การพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กร									
การสนับสนุนการจัดการ ความรู้องค์กรและชุมชน	ชุดองค์ความรู้การ พัฒนาชุมชนท้องถิ่นเพื่อ การสื่อสาร	ชุด	500	500	500	500	500	2,500	<ul style="list-style-type: none"> • ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้เพื่อพัฒนาและขยายผลสู่ชุมชนอื่นทั้งภายในและภายนอกประเทศ
การพัฒนาระบบการกำกับ และบริหารองค์กร	ระดับความสำเร็จในการ กำกับดูแลและพัฒนา องค์กร	ร้อยละ	80	80	80	80	80	80	<ul style="list-style-type: none"> • ระบบบริหารจัดการขององค์กรสามารถรองรับและสนับสนุนงานขององค์กรและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การตรวจสอบภายใน การบริหารจัดการความเสี่ยง การควบคุมภายใน (CSA) การบริหารและพัฒนาสารสนเทศ การติดตามและประเมินผล
การพัฒนาสินเชื่อ	ร้อยละขององค์กรผู้ใช้ สินเชื่อได้รับการพัฒนา คุณภาพ	ร้อยละ	80	80	80	80	80	80	<ul style="list-style-type: none"> • องค์กรผู้ใช้สินเชื่อมีระบบการบริหารจัดการที่ดีสามารถชำระคืนสินเชื่อได้ตามกำหนดและสามารถบริหารเงินทุนเพื่อสนับสนุนสินเชื่อแก่องค์กรชุมชน
การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ในการปฏิบัติงาน	บุคลากรใน พอช. ได้รับ การพัฒนาศักยภาพ	ร้อยละ	80	80	80	80	80	80	<ul style="list-style-type: none"> • บุคลากรมีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมในการปฏิบัติงาน

ภาคผนวก

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคต่อการดำเนินงาน (SWOT Analysis)

ปัจจัยภายใน	ปัจจัยภายนอก
<p style="text-align: center;">จุดแข็ง (Strengths)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พอช. เป็นองค์การมหาชน ยึดหยุ่น คล่องตัว และมีบทบาทภารกิจที่สามารถเสริมหนุนความเข้มแข็งชุมชนฐานราก 2) ระบบการบริหารการเงินและเงินทุน พอช. สามารถสนับสนุนการพัฒนาชุมชนได้อย่างยืดหยุ่นสอดคล้องกับปัญหา/ความต้องการและบริบทของชุมชน 3) พอช. และขบวนองค์กรชุมชนเติบโต สังคมประสบการณ์ เกิดความรู้หลายเรื่องที่เป็นทุนในการพัฒนา (บริหารการเงิน แผนชุมชน จัดการที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม สวัสดิการ) 4) สามารถเชื่อมโยงขบวนองค์กรชุมชนกับนโยบายและหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งประสานกับหน่วยงานภาคีพัฒนา 5) เปิดกระบวนการพัฒนาเต็มพื้นที่ขยายประเด็นงานครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 70 เกิดผู้นำ เกิดองค์กรชุมชน/เครือข่ายองค์กรชุมชน ผู้นำมีความมุ่งมั่นและบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานพัฒนา 6) กระบวนการ วิธีการทำงานที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างสำคัญ ทั้งในกลไกระดับส่วนกลางและพื้นที่ 7) บุคลากร พอช. มีความมุ่งมั่นและมีความเชื่อในแนวทางการพัฒนาที่ชุมชนเป็นแกนหลัก 	<p style="text-align: center;">โอกาส (Opportunities)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) รัฐธรรมนูญ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 นโยบายและแผนการพัฒนาประเทศให้ความสำคัญกับความเข้มแข็งของชุมชน 2) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติหนุนเสริมการทำงานพัฒนาตามแนวทางของพอช. เช่น ความมั่นคงในการอยู่อาศัย 3) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับวิถีชีวิตและแนวทางการพัฒนาของชุมชน 4) พันธกิจตาม พรบ. สภาองค์กรชุมชน สามารถเปิดพื้นที่ให้ขบวนองค์กรชุมชน และดึงการมีส่วนร่วมจากฝ่ายต่างๆ ได้ 5) การกระจายอำนาจและจัดสรรงบประมาณเชิงพื้นที่ ชุมชนมีโอกาสในการเข้าถึงงบประมาณได้มากขึ้น 6) หน่วยงานส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น รวมทั้งภาคีพัฒนาให้ความสำคัญกับชุมชนมากขึ้น 7) ความตื่นตัวของชุมชนในการจัดการตนเอง
<p style="text-align: center;">จุดอ่อน (Weaknesses)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การแปลงแนวคิดทิศทางและยุทธศาสตร์สู่ปฏิบัติการพื้นที่ยังไม่เท่าทัน 2) ระบบข้อมูล สถิติที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอที่จะเปรียบเทียบให้เห็นผลการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงการพัฒนที่เกิดขึ้น 3) กระบวนการติดตาม ประเมินผลที่จะส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งความเพียงพอของหลักฐาน แสดงผลสัมฤทธิ์ 4) การวิจัยและพัฒนาภารกิจที่เป็นนวัตกรรมของชุมชนเพื่อยกระดับสู่การเปลี่ยนแปลง 5) การสื่อสารโดยตรงสู่ขบวนองค์กรชุมชนให้ได้รับรู้และเข้าใจในทิศทาง ยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการที่ พอช. หนุนเสริม 6) การเพิ่มพูนทักษะของเจ้าหน้าที่ให้เท่าทันกับการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงของขบวนองค์กรชุมชนและปัจจัยแวดล้อมภายนอก 	<p style="text-align: center;">อุปสรรค (Threats)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) วิกฤตภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อชุมชนและมีความรุนแรงมากขึ้น 2) วิกฤตทางการเมืองส่งผลกระทบต่อความแตกแยกทางความคิดและความสามัคคีของคนในชุมชนและสังคม 3) ข้อจำกัดและวิธีการงบประมาณของรัฐยังไม่สอดคล้องวิถีชุมชนในการดำเนินงานพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชนท้องถิ่น 4) การเชื่อมโยงกับสถาบันการเงินในการสนับสนุนสินเชื่อแก่ชุมชน 5) มีหลายหน่วยงานปรับการทำงานสู่ชุมชน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณลงสู่พื้นที่ เพื่อหวังตอบโจทย์พันธกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการลดทอนพลังชุมชน 6) ความเข้าใจของหน่วยงานที่ให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการพัฒนา 7) ความเข้าใจบทบาทและพันธกิจของสภาองค์กรชุมชนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 8) การมีผู้นำรุ่นใหม่เข้าร่วมการพัฒนา ยังมีจำนวนน้อย

การวิเคราะห์ SWOT Matrix เพื่อกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์การดำเนินงาน

จุดแข็ง + โอกาส ⇔ ใช้จุดแข็งสร้างโอกาส	จุดแข็ง + อุปสรรค ⇔ ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค
---	--

จุดแข็ง (Strengths)	
1) พอช. เป็นองค์กรมหาชน ยืดหยุ่น คล่องตัว และมีบทบาทภารกิจที่สามารถเสริมหนุนความเข้มแข็งชุมชนฐานราก 2) ระบบการบริหารการเงินและเงินทุน พอช. สามารถสนับสนุนการพัฒนาชุมชนได้อย่างยืดหยุ่นสอดคล้องกับปัญหา/ความต้องการและบริบทของชุมชน 3) พอช. และขบวนองค์กรชุมชนเติบโต ส่งเสริมประสิทธิภาพ เกิดความรู้หลายเรื่องที่เป็นทุนในการพัฒนา (บริหารการเงิน แผนชุมชน จัดการที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม สวัสดิการ) 4) สามารถเชื่อมโยงขบวนองค์กรชุมชนกับนโยบายและหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งประสานกับหน่วยงานภาคีพัฒนา 5) เปิดกระบวนการพัฒนาเต็มพื้นที่ขยายประเด็นงานครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 70 เกิดผู้นำ เกิดองค์กรชุมชน/เครือข่ายองค์กรชุมชน ผู้นำมีความมุ่งมั่นและบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานพัฒนา 6) กระบวนการ วิธีการทำงานที่让群众เข้ามามีส่วนร่วมอย่างสำคัญ ทั้งในกลไกระดับส่วนกลางและพื้นที่ 7) บุคลากร พอช. มีความมุ่งมั่นและมีความเชื่อในแนวทางการพัฒนาที่ชุมชนเป็นแกนหลัก	
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
1) รัฐธรรมนูญ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 นโยบายและแผนการพัฒนาประเทศให้ความสำคัญกับความเข้มแข็งของชุมชน 2) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติหนุนเสริมการทำงานพัฒนาตามแนวทางของ พอช. เช่น ความมั่นคงในการอยู่อาศัย 3) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับวิถีชีวิตและแนวทางการพัฒนาของชุมชน 4) พันธกิจตาม พรบ. สภาองค์กรชุมชน สามารถเปิดพื้นที่ให้ขบวนองค์กรชุมชน และดึงการมีส่วนร่วมจากฝ่ายต่างๆ ได้ 5) การกระจายอำนาจและจัดสรรงบประมาณเชิงพื้นที่ ชุมชนมีโอกาสในการเข้าถึงงบประมาณได้มากขึ้น 6) หน่วยงานส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น รวมทั้งภาคีพัฒนาให้ความสำคัญกับชุมชนมากขึ้น 7) ความตื่นตัวของชุมชนในการจัดการตนเอง	1) วิกฤตภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อชุมชนและมีความรุนแรงมากขึ้น 2) วิกฤตทางการเมืองส่งผลกระทบต่อความแตกแยกทางความคิดและความสามัคคีของคนในชุมชนและสังคม 3) ข้อจำกัดและวิธีการงบประมาณของรัฐยังไม่สอดคล้องวิถีชุมชนในการดำเนินงานพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชนท้องถิ่น 4) การเชื่อมโยงกับสถาบันการเงินในการสนับสนุนสินเชื่อแก่ชุมชน 5) มีหลายหน่วยงานปรับการทำงานสู่ชุมชน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณลงสู่พื้นที่ เพื่อหวังตอบโจทย์พันธกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการลดทอนพลังชุมชน 6) ความเข้าใจของหน่วยงานที่让群众เป็นแกนหลักในการพัฒนา 7) ความเข้าใจบทบาทและพันธกิจของสภาองค์กรชุมชนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 8) การมีผู้นำรุ่นใหม่เข้าร่วมการพัฒนายังมีจำนวนน้อย

กลยุทธ์/แนวทาง

<ul style="list-style-type: none"> ▶ จุดแข็ง 1,3,6 + โอกาส 1,4,7 = พัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนและขบวนองค์กรชุมชน ▶ จุดแข็ง 1-3 + โอกาส 2,3,5,7 = สนับสนุนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและพื้นที่รูปธรรม ▶ จุดแข็ง 2,4,5,7 + โอกาส 1,4,6 = สนับสนุนการจัดการพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ จุดแข็ง 1,4 + อุปสรรค 5-8 = พัฒนาระบบความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างชุมชนท้องถิ่นและภาคีที่เกี่ยวข้อง ▶ จุดแข็ง 1,2 + อุปสรรค 3-4 = พัฒนาระบบการเงินและสินเชื่อสนับสนุนองค์กรชุมชน
--	---

จุดอ่อน + โอกาส ⇌ ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพ

จุดอ่อน + อุปสรรค ⇌ แก้จุดอ่อน หลีกเลี่ยงอุปสรรค

จุดอ่อน (Weaknesses)

- 1) การแปลงแนวคิดทิศทางและยุทธศาสตร์สู่ปฏิบัติการพื้นที่ยังไม่เท่าทัน
- 2) ระบบข้อมูล สถิติที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอที่จะเปรียบเทียบให้เห็นผลการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาที่เกิดขึ้น
- 3) กระบวนการติดตาม ประเมินผลที่จะส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งความเพียงพอของหลักฐานแสดงผลสัมฤทธิ์
- 4) การวิจัยและพัฒนาภารกิจที่เป็นนวัตกรรมของชุมชนเพื่อยกระดับสู่การเปลี่ยนแปลง
- 5) การสื่อสารโดยตรงสู่ชาวบ้านองค์กรชุมชนให้ได้รับรู้และเข้าใจในทิศทาง ยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการที่ พอช. หนุนเสริม
- 6) การเพิ่มพูนทักษะของเจ้าหน้าที่ให้เท่าทันกับการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงของขบวนการองค์กรชุมชนและปัจจัยแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities)

- 1) รัฐธรรมนูญ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 นโยบายและแผนการพัฒนาประเทศให้ความสำคัญกับความเข้มแข็งของชุมชน
- 2) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติหนุนเสริมการทำงานพัฒนาตามแนวทางของ พอช. เช่น ความมั่นคงในการอยู่อาศัย
- 3) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับวิถีชีวิตและแนวทางการพัฒนาของชุมชน
- 4) พันธกิจตาม พรบ. สภาองค์กรชุมชน สามารถเปิดพื้นที่ให้ชาวบ้านองค์กรชุมชน และดึงการมีส่วนร่วมจากฝ่ายต่างๆ ได้
- 5) การกระจายอำนาจและจัดสรรงบประมาณเชิงพื้นที่ ชุมชนมีโอกาสในการเข้าถึงงบประมาณได้มากขึ้น
- 6) หน่วยงานส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น รวมทั้งภาคีพัฒนาให้ความสำคัญกับชุมชนมากขึ้น
- 7) ความตื่นตัวของชุมชนในการจัดการตนเอง

อุปสรรค (Threats)

- 1) วิกฤตภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อชุมชนและมีความรุนแรงมากขึ้น
- 2) วิกฤตทางการเมืองส่งผลกระทบต่อความแตกแยกทางความคิดและความสามัคคีของคนในชุมชนและสังคม
- 3) ข้อจำกัดและวิธีการงบประมาณของรัฐยังไม่สอดคล้องวิถีชุมชนในการดำเนินงานพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชนท้องถิ่น
- 4) การเชื่อมโยงกับสถาบันการเงินในการสนับสนุนสินเชื่อแก่ชุมชน
- 5) มีหลายหน่วยงานปรับการทำงานสู่ชุมชน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณลงสู่พื้นที่ เพื่อหวังตอบโจทย์พันธกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการลดทอนพลังชุมชน
- 6) ความเข้าใจของหน่วยงานที่ให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการพัฒนา
- 7) ความเข้าใจบทบาทและพันธกิจของสภาองค์กรชุมชนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- 8) การมีผู้นำรุ่นใหม่เข้าร่วมการพัฒนายังมีจำนวนน้อย

กลยุทธ์/แนวทาง

- ▶ จุดอ่อน 1,5-6 + โอกาส 1,4,6,7 = เสริมสร้างศักยภาพบุคลากร
- ▶ จุดอ่อน 2,3 + โอกาส 1,4,7 = พัฒนาระบบข้อมูลและการติดตามประเมิน
- ▶ จุดอ่อน 4 + โอกาส 1-3 = สร้างและพัฒนางานองค์ความรู้ชุมชนยกระดับสู่นโยบาย

- ▶ จุดอ่อน 2,3 + อุปสรรค 5,6 = พัฒนาและเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการองค์กร
- ▶ จุดอ่อน 1 + อุปสรรค 2,3,5 = เสริมศักยภาพแกนนำและชาวบ้านองค์กรชุมชนในพื้นที่
- ▶ จุดอ่อน 5 + อุปสรรค 6,7 = พัฒนาระบบการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์